

РОМСКАТА ЖЕНА – ПРОСТРАНСТВА И ГРАНИЦИ В ЖИВОТА Ё

Резюме

Циганката/ ромката принадлежи към т.нар. подвижни общности, нейното статукво и в общността, и в гражданското общество е твърде специфично спрямо това на останалите. Представянето на портрета на циганите/ ромите у нас несъмнено изисква да се открие спецификата на тяхното място в социалното пространство, както в исторически, така в съвременен план. Наслоенията от далечното и от по-близкото им минало рефлексират ярко, масово и трайно в душевността и проявата и на съвременните цигани/ роми. При тях вътрешногруповите взаимоотношения, традициите, обичаите, нравите и ценностните нагласи влияят постоянно и силно на личностната им изява. Именно тази личностна изява на циганката/ ромката е показана в монографията “Ромската жена – пространства и граници в живота ѝ”.

Движейки се и адаптирайки се в географското пространство като спътник на мъжа, ромската жена създава свое пространство – това е домът на голямото ѝ семейство (независимо дали е катунът по време на нomaдстването или къщата в махалата). Но то съвсем не е лично, тъй като всичко става пред очите на другите – мъжа, семейството, роднините, съседите, групата. Съобразява се и спазва традиционните правила и норми.

Тя е в покореното от мъжа циганин/ ром пространство и се съобразява с неговите желания, намерения и позволения. В същото време е своеобразно допълнение в това пространство, символ на неговата мощ и на неговата слабост.

Циганската/ ромската жена по традиция не участва в дейностите извън семейството и рода, но тя е в основата на всички семейни и календарни празници.

Сватбата е безспорно най-същественото събитие в житейски план, а